

GALATIANS

Warefa'aia

Fei rawani'a wareaa Jesus nawemina tale a'a ei abaa Jew. Ma'uua hefi'a, rona ware ba ronei neneraa fei law nabaa ro'aa pa'aa oa a'a Christ. Paul na ware ba abaa baa manumanu fei, uaa fei harena o tonia wagii fei narafawe'ia a'a Christ.

Si'ei i ne'inaa a'a ei Galatia ba i fahadiwe'inaa ei rona di'ininaa fei narafawe'ia, fei na fa'uai. Ina harea ba hia pa'aa apostle Christ uaa na rafeinia mei Haidaa ma abaa wagii ei foraforaa rama'a.

Ana ina harea ba wagii fei narafawe'ia ua, ro'aa wanewane a'a mei Haidaa. Inadii fapo'inia ba fei haguua ei narafawe'ia noranamai wagii fei narafawe'ia a'a Christ.

1 ¹Yau Paul, hemea apostle—abaa aloaa ei rama'a, o hemea rama'a, ma'uua Christ Jesus mawe mei Haidaa, mei Ama, mei na fa'asi'ania a'a fei ma'ea— ²feni ne'ia, noranamai a'au mawe ei lofu i a'au,

I dinaa a'a ei losuu i Galatia:

³Ina ude i pafoo hamu'ou fei rawani'a ma gutafarawaniaa mei Haidaa, mei hia Ama mawe mei Fasu Jesus Christ, ⁴mei na fanaa anaia uaa ei hafelo'aa o'ou ba i fatela'anaa o'ou a'a feni hafelo'a au e'eni, ale'ei nunumiaa mei Haidaa, mei Amaa o'ou. ⁵Fei hawera i ude i a'ana ranimai ranimai. Amen.

Hepalo ua Rawani'a Warea

⁶Una ba'arofa ba lomi na madii ma hamona ponidi'ininaa mei na lala'aa hamu'ou wagii fei rawani'aa Christ ma hamona momo'ainaa a'a hepalo u'ugai rawani'a warea— ⁷fei abaa pa'aa rawani'a warea. Na fafanunu ale'ei ba hefi'a, ba ro'aa fapoapoinaa hamu'ou ba ro'aa haduaa fei rawani'a wareaa Christ. ⁸Ma'uua, nabaa ana hai'ou o nemea alo'alo noramiana pafea i u'ugaa hepalo rawani'a warea, hepalo na u'ugai laraa fei hai'ounado'o u'ufanaa hamu'ou, ana hia ipa'aa tonaa fei arena lomi

i pedutoo! ⁹Ale'ei hai'ouna waredii, hee, e'eni a warediai: nabaa nemea i u'ufanaa hamu'ou hepalo rawani'a warea na u'ugai a'a fei hamona todigia, ipa'aa tonaa fei arena lomi i pedutoo!

¹⁰Haa, e'eni ba a tonaa fei ugaiaa rama'a, o ugaiaa mei Haidaa? O, ba a fani'eni'ea rama'a? Nabaa yau ana fi fani'eni'ea rama'a, yau abaa hemea nafii Christ.

Paul, mei Rafeiaa mei Haidaa

¹¹Ena lofu, nunumiau ba hamonei aida ba fei rawani'a warea, fei a u'ugia, abaa bigi'uaa rama'a. ¹²Abaa tonau a'a hemea rama'a, ana abaa feroiaa ro'ou yau; agia, una tonia a'a fei fa'arewaiaa Jesus Christ.

¹³Uaa hamona guaidigaa fei mau talaiau a'a fei mau losuu ei Jew ba batanai a haperaraiaa fei losuu mei Haidaa ma biosia. ¹⁴Yau namina fanima'aiaa fei mau losuu ei Jew ma muainaa watauda ei rorou a'a ei Jew ma unamina pasirefurefu a'a ei maumau ei amau. ¹⁵Ma'uaa wagii fei rawani'ana, mei Haidaa na ni'eni'e ma na rafeinau ei fi wanini'uamai^a ¹⁶ba i fa'arewaiaa mei Na'una i a'au ba unei u'ugia a'a ei Gentile, lomi una fa'l'iginaa hemea rama'a. ¹⁷Ana lomi una dinaloo Jerusalem ba aree ma'a ei ro'ou do'o apostle fama'a laraa yau, ma'uaa unado'o adigupena Araba ma hinene na hadiwe'inaa Damascus.

¹⁸I dii, nenee oduai igisimasi, una dinaa Jerusalem ba ado'o apa'ifarawaninaa Peter^b ma na gutafipui a'ana hefua ma haipani arewaa. ¹⁹Lomi una ma'a hemeadii apostle—uniaa James, mei lofuu mei Fasuu. ²⁰U'eipa'aa warefafa'uai a'a hamu'ou i puda a mei Haidaa ba tamanu ei ne'iau, abaa sifisifi. ²¹Nene na dinaa Syria ma Cilicia. ²²Lomi ronamina apa'au ei losuu yei Judea, ei rona oa a'a Christ. ²³Rona guai ua fei warea ba: “Mei rama'a, mei nado'o haperaraiaa o'ou mina, e'eni ifi u'ugaa fei narafawe'ia, fei ba i do'o fapedugia.” ²⁴Ma rona uduginaa mei Haidaa uaa yau.

Ei Apostle, Rona Ugainaa Paul

2 ¹Nenee hefua ma obao igisimasi, una hadiwe'idinaa Jerusalem ma eni po'o haigua Barnabas. Ana una nodugaa Titus. ²Una aunuu uaa una tonaa hepalo fa'arewaia ma una fanaa ro'ou fei rawani'a warea, fei a u'ufanaa ei Gentile. Ma'uaa una aunufagiginaa a'a ei una nara ba ro'ou famamoa, uaa una nara ba hefi'a ro'ou, rona nara ba lomi hanuu fei u'ugau. ³Ma'uaa Titus, meni hia a'au, fa'ua ba hia Greece, ma'uaa ana lomi na nara ba inei moro'aa hudii wawaneina. ⁴Fei i fa'asi'anaa fei manumanu fei, si'ei ba hefi'a sifisifi lofu, rona wadu'aa fei gupuu hai'ou ba ro'aa fanunupa'ainaa fei alara hai'ouna pa'i a'a Christ Jesus ma ba

^a 1:15 O, ei fi oa watauu inau ^b 1:18 Warea Greek ba Cephass

ro'aa fahumuwainaa hai'ou. ⁵Pa'aa lomi hai'ouna fafafenaa ro'ou ma'ida ba tamanu na fa'uai laloo fei rawani'a warea nei oafipui a'a hamu'ou.

⁶A'a e'ei rona nara ba ro'ou bauana—o, ro'ou tamanu, lomi hanuna a'au; abaa i fanununaa fei augu mei Haidaa—ma ei rama'a ei, lomi rona pafoinaa hepalo manumanu a'a fei u'ugau. ⁷Agia, rona fanunupa'ia ba una tonaa fei bigi'a ba unei u'ugaa fei rawani'a warea a'a ei Gentile,^c ana ale'ei Peter a'a ei Jew.^d ⁸Uaa mei Haidaa, mei i oa wagii fei bigi'aa Peter ale'ei ba hia hemea apostle a'a ei Jew, ana ina oa a'a fei bigi'au ba yau apostle a'a ei Gentile. ⁹James, Peter^e ma John, ei rona ware ba ro'ou bauana, rona ugainaa haigua Barnabas ei ro'aa fanunu'apa'ia ba una todigaa fei rawani'a. Rona ugainia ba haigunei dinaa a'a ei Gentile ma ro'ou a'a ei Jew. ¹⁰Fei i'igaiia ro'ou, sifei ua ba haigunei'o naraiaa ei lomi rona pa'i, ana fei na farefauu ba a bigi'ia.

Paul na Fiharei a'a Peter

¹¹I'a nonamii Antioch Peter, una hota'ia i pudana, uaa inapa'aa tata. ¹²Ei ro'atado'o nomai ei maroaa James, inafaneree hananafipui a'a ei Gentile. Ma'uaa, ro'aa nomai, ina'aa momo'ai ma guta u'ugai a'a ei Gentile uaa ina mama'au a'a ei maroaa fei moro'aa hudii wawanei. ¹³Hefi'adii Jew, rona neneraa fei ware'onina ma a'a fei ware'onii ro'ou, ana na fa'asisiaa Barnabas.

¹⁴U'a fanunu'apa'ia ba lomi rona neneraa tamanu na fa'uai laloo fei rawani'a warea, una warenaa a'a Peter i pudaa minaa ro'ou, “Yoi hemea Jew, ma'uaa, ei mau gutanamu ale'ei Gentile ma abaa ale'ei hemea Jew. Tani opo'o susunaa ei Gentile ba ronei neneraa ei maumau ei Jew?

¹⁵“O'ou na waninimai ale'ei Jew ma abaa ale'ei ei ‘Hafelo'a Gentile’, ¹⁶ona aida ba hemea rama'a, lomi ba i wanewane uaa ba ina neneraa fei law, ma'uaa wagii fei narafawe'ia a'a Jesus Christ. Si'ei, o'ou anaa, ona narafawe'i a'a Christ Jesus ba o'aa wanewane wagii fei we'iaa naranara a'a Christ ma abaa a'a fei neneraa o'ou fei law, uaa wagii fei ba o neneraa fei law, lomi nemea ba i wanewane.

¹⁷“Nabaa o'aa nunuminia ba onei wanewane a'a Christ ma ona fanunu'apa'ia ba o'ou, rama'a hafelo, hanuu fei ba Christ na tenaa ei hafelo'a? Pa'aa lomi. ¹⁸Nabaa una fadudinaa tamanu unado'o birosia, una fama'aia ba yau, hemea barafeaa fei law. ¹⁹Uaa una ma'e wagii fei law ba unei pa'i harenua a'a mei Haidaa. ²⁰Una fatawafipuidii a'a Christ ma lomi una gutadimai, ma'uaa Christ na oa laloo iau. Fei gutanau a'a feni hudi unuu, una gutafininaa fei we'iaa naranara a'a mei Na'uu mei Haidaa, mei na haguau ma na fanaa anaia uaa yau. ²¹A'a ba una putotoginaa fei

^c 2:7 Warea Greek ba *ei lomi na moro* ^d 2:7 Warea Greek ba *ei na moro*; vv. 8 ma 9 anaa.

^e 2:9 Warea Greek ba *Cephas*; v. 11 ma 14 anaa.

rawani'aa mei Haidaa, uaa nabaa fei wanewanea o tonia wagii fei law, pa'aa lomi hanuu fei ma'ea Christ!"^f

Narafawe'ia laraa fei Law

3 ¹Hamu'ou ena poapoa Galatia! Hini na finefineinaa hamu'ou? I ma'aa ei puda hamu'ou napa'aa arewa ba Jesus Christ na fatawa. ²Nunumiau ba a apa'aa hepalo manumanu a'a hamu'ou: Hamona tonaa fei Spiriti wagii fei neneraa hamu'ou fei law, o wagii fei narafawe'ia a'a tamanu hamona guainia? ³Haa, hamonamina poapoai? Fama'a hamonado'o pa'i fei Spiriti, ma'uaa e'eni hamona nara ba hamo'aa fapedugaa ei bigi'aa hamu'ou a'a fei faufau rama'a. ⁴Haa, hamona tonaa baua fi'iaa hamu'ou ma lomi hanuna? Narau ba na pa'i hanuna. ⁵Haa, mei Haidaa na fanaa hamu'ou fei Spiritina ma bigi'aa ei foigia a'a hamu'ou uaa ba hamona neneraa fei law, o ba hamona narafawe'i a'a tamanu hamona guainia?

⁶Narama'aia Abraham: "Ina narafawe'i a'a mei Haidaa ma a'a fei, hia na wanewane." ⁷Si'ei, hamonei apa'ifarawaninaa feni ba ei ro'aa narafawe'i, ro'ou, na'uu Abraham. ⁸Fei Bu'u Apuna nadii wareia ba mei Haidaa, iwe fawanewanea ei Gentile a'a fei narafawe'ia ma inadii ufugaa fei rawani'a warea a'a Abraham ba: "Minaa ei gufu, rowe to hawegia uaa yoi."^g ⁹Si'ei, ei narafawe'ia, rona pa'i hawegiaa ro'ou fipui a'a Abraham, mei rama'aa narafawe'ia.

¹⁰Minaa ei rona nara ba ronei neneraa fei law, rona oa a'a fei umua, uaa na udedii fei ne'ia ba: "Fei umua i dinaa a'a hini lomi na bigi'aa minaa ei manumanu laloo fei Bu'uu Law." ¹¹Na arewa ba lomi nemea ba i wanewane i puda mei Haidaa wagii fei law, uaa "Ei wanewanea, rona tatalai fininaa fei narafawe'ia." ¹²Fei pa'afii fei law, abaa manumanu narafawe'ia; agia, "Mei i bigi'aa ei manumanu ei, inei neneraa e'ei." ¹³Christ na ponohadiwe'inaa o'ou a'a fei umuaa fei law, hamatee ina tonaa fei umuaa o'ou i a'ana, uaa na udedii fei ne'ia ba: "Fei umua i dinaa a'a hini i fatawa a'a fei haihai." ¹⁴Ina ponohadiwe'inaa o'ou ba fei hawegia, fei na dinaa a'a Abraham nei nofipuimai a'a Jesus Christ ma dinaa a'a ei Gentile ba wagii fei narafawe'ia, o'aa tonaa fei fa'unaia ba o'aa tonaa fei Spiriti.

Fei Law ma fei Warefa'unaia

¹⁵Ena lofu, ado'o fama'aia hepalo tala a'a feni gutagutanaa o'ou wagiene. Ana ale'ei ba nemea lomi ba i putotogi o pafoinaa hepalo fi'ugaia, hepalo rona fi'ugaidigia, ana ale'ei a'a feni. ¹⁶Ei fa'unaia na

^f **2:21** Hefi'a, rona fapedugaa fei wareaa Paul a'a Peter a'a v. 14. ^g **3:8** Genesis 18:18; Genesis 22:18

dinaa a'a Abraham mawe fei fuana. Fei Bu'u Apuna, lomi na ware ba, “i dinaa a'a ei fuamu,” ale'ei ba watauda rama'a, ma'uuaa, “i dinaa a'a fei fuamu,”^h hanuna ale'ei hemea ua, mei Christ. ¹⁷Fei hanui yau sifeni: Fei law, fei nawe nomai 430 igisimasi nenee fei warea, lomi na putotoginaa fei fi'ugaia, fei do'o bigi'aa mei Haidaa ma fapa'ainaa fei fa'unaia. ¹⁸Uaa nabaa fei uga pinemu i nomai a'a fei law, lomi ba i nomai a'a fei fa'unaia; ma'uuaa mei Haidaa a'a fei rawani'ana na fania a'a Abraham wagii fei fa'unaia.

¹⁹Ma nabaa ale'ei, tamanudiai bigi'aa fei law? Ina nomai uaa ei hafelo'a nopa'aloo fei ba na nodigimai fei Fua, fei na unia fei fa'unaia. Hemei fawanewaneaa watola nawe fa'asi'anaa fei law a'a ei alo'alo.

²⁰Ma'uuaa hemei fawanewaneaa watola, lomi i umuinaa hepalo ua gupuu rama'a; ma'uuaa mei Haidaa, hia hemea.

²¹Hanuna ba fei law i fadugeaa ei fa'unaiaa mei Haidaa? Pa'aa lomi. Uaa, nabaa na hawia ba fei law i fani harena, fei wanewaneana ana i nofipuimai a'a fei law. ²²Ma'uuaa fei Bu'u Apuna na ware ba minaa feni ano na bobo'ai a'a ei hafelo'a ba tamanu ei fa'unaia, ei i nofininamii fei narafawe'ia a'a Jesus Christ, inei dinaa a'a ei rona narafawe'i.

²³Ei atawe nomai fei narafawe'ia fei, o'ouna bobo'ai a'a fei law nopa'aloo fei ba ina arewa fei narafawe'ia. ²⁴Si'ei, fei law na ude ale'ei hemea famamoa i tauduginaa o'ou a'aⁱ Christ ba onei wanewane a'a fei narafawe'ia. ²⁵Si'ei ba e'eni, nawe nomai fei narafawe'ia, fai lomi ba ona oa haroo fei law.

Ei Na'uu mei Haidaa

²⁶Minaa hamu'ou, na'uu mei Haidaa uaa fei narafawe'ia a'a Christ Jesus, ²⁷uaa minaa hamu'ou, ena hamona pudugufai a'a Christ, hamona hufai a'a Christ. ²⁸Lomi Jew, Greece, humuwa, abaa humuwa, wawane, pifine, uaa minaa hamu'ou, hemea ua a'a Christ Jesus. ²⁹Nabaa hamu'ou a'a Christ, te, hamu'ou fuuaa Abraham ma ale'ei hemea i tonaa poduu amana uaa fei fa'unaia.

4 ¹Una ware ale'ei ba mei ba i tonaa poduu amana, fa'ua ba iwe tonaa minaa ei poduu amana, ma'uuaa ei ifi badui, hia ale'ei hemea nafi ua. ²Inei oa haroo ei oanananaa ma ei oma'ama'aa nopa'aloo fei au di'augaa amana. ³Ana ale'ei o'ou, ei oi badui, o'ou ale'ei humuwa haroo ei maumau feni ano. ⁴Ma'uuaa ei ipowe nomai fei au, mei Haidaa na aloagii mei Na'una, mei na waninimai a'a hemea pifine, mei na waninimai haroo fei law, ⁵ba i ponohadiwe'inaa ei rona oa haroo fei law, ba o'ou nei tonaa minaa ei manumanu ale'ei ei pa'aa na'u. ⁶Si'ei ba hamu'ou na'u, mei Haidaa na aloagii fei Spiritii mei Na'una i laloo iaa o'ou, fei

^h 3:16 Genesis 13:15; Genesis 24:7 ⁱ 3:24 O, hemea famamoa nopa'aloo fei noramiae

Spiriti na haroharo ba, “Abba,^j O'ama.” ⁷Si'ei, lomidiai ba yoi humuwa e'eni, ma'uua yoi hemea na'u; ma si'ei ba yoi hemea na'u, mei Haidaa na fa'oanio ana ale'ei hemea tonaa poduu amana.

Paul na Naranara Watauda a'a ei Galatia

⁸Fama'a, ei hamotaa apa'aa mei Haidaa, hamu'ou humuwa a'a ei abaa ale'ei maumau haidaa. ⁹Ma'uua e'eni, hamona apa'aa mei Haidaa—o, a ware ba mei Haidaa na apa'aa hamu'ou—si'ei, tani ei ba hamo'aa momo'ainaa a'a ei maumau lomi faufauna ma lomi hanuna? Haa, hamona nunumai ba hamo'aa humuwaidiai haroo ro'ou? ¹⁰Hamo'ei fanima'aiaa hefi'a baa arewaa, puda, au ma igisimasi! ¹¹Na faharehareaa pepeau ei maumau hamu'ou, ba tamanu ei una bigi'ia a'a hamu'ou, lomi hanuna.

¹²U'ei ware'ai'ai a'a hamu'ou ena lofuu ba hamonei ale'eni yau, uaa yau nado'o ale'ei hamu'ou mina. Lomi hamona fahafeloau a'a hepalo manumanu. ¹³Hamona aida ba ei a u'ugaa fei rawani'a warea a'a hamu'ou fama'a si'ei ba fei funua na pa'au. ¹⁴Fa'ua ba fei funuau na fani rarabaa a'a hamu'ou, ma'uua, lomi hamona fanunu o nara fafelo a'au. Agia, hamona faguta farawaninau bana'aa yau hemea alo'aloo mei Haidaa, o bana'aa pa'aa yau Christ Jesus. ¹⁵Ina dinaia ei ni'eni'ea hamu'ou? Apa'aa ware ba mina, hamona bigi'aa tamanu ei nunumiau, ale'ei nabaa una ware ba hamonei wenu'aa puda hamu'ou ma fanau, lomi manumanu a'a hamu'ou. ¹⁶Haa, eni unawe oanaa bidibidii unuu hamu'ou uaa ba una warefanaa hamu'ou fei fa'uaia?

¹⁷Hefi'adiai rama'a na refurefu unuu ro'ou ba ro'aa muaitonaa hamu'ou a'a ro'ou, ma'uua, na pa'i hafelo'a wagina. Nunumiaa ro'ou, sifei ba o'ounei fidi'inii ba hamonei pasirefurefu a'a ro'ou. ¹⁸Ina rawani ba hamo'aa farefurefu nabaa fei pa'afina na rawani ma ba hamu'ou minaa ale'ei ua ranimai ma abaa uniaa fei ba una nomai hamu'ou. ¹⁹Hamu'ou ena na'uu, hamu'ou ena na fa'agi'aidinaa iau ale'ei hemea pifine ba i wanini nopa'aloo fei ba fei maumau Christ na oafipui a'a hamu'ou. ²⁰Unapa'aa nunuminia ba yau a'a hamu'ou e'eni ma filoginaa fei lao fababagianau a'a hamu'ou, uaa na bibiyei naranarau a'a hamu'ou.

Hagar ma Sarah

²¹Warefanau, hamu'ou ena hamona nunumai ba hamu'ou oa haroo fei law. Lomi hamona aida tamanu na wareia fei law? ²²Uaa na udedii fei ne'ia ba Abraham na pa'i helagui na'una, baduu wawane. Hemea na'u a'a mei humuwa pifine ma hemea a'a mei abaa humuwa. ²³Mei na'una a'a mei humuwa pifine, ina waninimai ale'ei ei baduu ua; ma'uua mei na'una a'a mei abaa humuwa, ina waninimai uaa fei fa'unaiaa mei Haidaa.

j 4:6 Warea Aramea ba O'ama

²⁴Ei manumanu ei, una warehanunuinia, uaa laguei pifine, lagua ale'ei guapaloei fi'ugaia. Hepalo fi'ugaia, noranamai Maugeni Sinai ma ina wanininaa ei baduu, ei ba ro'ou humuwa: Hemeni Hagar. ²⁵Ma Hagar, hia ale'ei Maugeni Sinai yei Arabia ma ale'ei fei baua gufu Jerusalem e'eni, uaa hia mawe ei na'una, rona oa a'a fei humuwai. ²⁶Ma'uaa fei Jerusalem pafea, lomi humuwa wagina ma hia mei inaa o'ou. ²⁷Uaa na udedii fei ne'ia ba:

“Onei ni'eni'e mena pa'abeu,
 mena lomi ona wawanini baduu;
 asi'alao ma aifabauana,
 yoi, mena lomi na nanamuinaa fei fi'iaa fei waninia;
 uaa ei na'uu mei pa'abeu na watauda
 laraa mei na pa'i harona.”

²⁸Ma hamu'ou ena lofuu, ale'ei Isaac, hamu'ou na'u wagii fei fa'unaia. ²⁹A'a fei au fei, mei baduu i wanini'uamai na haperaraiaa mei baduu na wanini a'a fei faufau fei Spiriti. Ana ale'eni e'eni. ³⁰Ma'uaa tamanu ei wareaa fei Bu'u Apuna? “Alofatatalainaa mei humuwa pifine ma mei na'una, uaa mei na'uu mei humuwa, lomi ba iwe tonaa hesuwi podu a'a mei na'uu mei abaa humuwa.” ³¹Si'ei, ena lofuu, abaa o'ou na'uu mei humuwa, ma'uaa na'uu mei abaa humuwa.

A'a Christ, O'ou Abaa Humuwa

5 ¹Fei pa'afina ba na alaraa o'ou Christ, sifei ba onei'aa humuwai. Si'ei, hamonei ofaufau ma hamonei'aa fa'awatadinaa hamu'ou a'a fei maumau humuwai.

²Hamonei toma'aiaa ei wareau. Yau, Paul, a warefanaa hamu'ou ba nabaa hamona moro'aa hudii wawanei hamu'ou, pa'aa lomi i pa'i awataa Christ i a'a hamu'odu. ³A warediai a'a hememea rama'a, hemei ba ina moro'aa hudii wawaneina, inei neneraa minaa ei law. ⁴Yoi mena ba o neneraa fei law, ona fidi'inii a'a Christ; ona pasidi'ininaa fei rawani'aa mei Haidaa. ⁵Ma'uaa wagii fei narafawe'ia, ona pasirefurefufipui a'a fei Spiritii fei wanewanea, fei ona nunuminia. ⁶Uaa a'a Christ Jesus, fei ba ona moro'aa hudii wawanei, o lomi, lomi hanuna. Hepalo ua na pa'i hanuna; fei narafawe'ia, fei na arewa fininaa fei haguana.

⁷Fama'a hamona poponifawe'i a'a fei fiwaleia. Hini na ore'aa hamu'ou ma lomi hamona neneraa fei fa'uaia? ⁸Fei mau u'ugaia ale'ei, abaa noranamai a'a mei i lala'aa hamu'ou. ⁹“Ma'ida ua fafuafua i fihafuinaa minaa fei palaua.” ¹⁰Na pa'i o'ugau a'a mei Fasu ba lomi hamo'aa tonaa hepalodiai naranara. Lomi na aida ba hia hini, ma'uaa, mei i fapoapoinaa hamu'ou, iwe tonaa arena. ¹¹Ena lofuu, nabaa yau ana fi u'ugaa fei moro'aa hudii wawanei, tani ei ba ana ro'ei haperaraiau eni? Nabaa ale'ei, lomidiai i bidibidi unuu rama'a a'a fei hawafolo. ¹²A'a ei

rama'a rona wareware watauda ale'ei, narau ba ronei fapedugaa bigi'aa ro'ou ma hawihawi'aa minaa ei unuu ro'ou!

¹³Hamu'ou ena lofuu, ina rafeinaa hamu'ou ba hamonei ma'ala. Ma'uaa apuna tonaa fei ma'alaa hamu'ou ba hamo'aa bigi'aa ei maumau hafelo'a;^k agia, pafoo hamu'ou nei firawanii ua fininaa hagua. ¹⁴Minaa ei law na pa'i hepalo ua pa'afina; sifei ba: "Haguaa mei gufumu ale'ei ona haguio." ¹⁵Nabaa ana hamo'ei fibibiyenii ma fihafeloinii, oma'aiaa hamu'ou, nabaa lomi, hamo'aa fifagianainaa ana hamu'ou.

Faweweni a'a fei Spiriti

¹⁶Si'ei, a ware ba nabaa hamo'aa oa a'a fei Spiriti, lomi ba hamowe bigi'aa tamanu ei nunumiaa fei maumau hafelo'a. ¹⁷Uaa fei maumau hafelo'a na nunuminaa tamanu na fadugeaa fei Spiriti ma fei Spiriti na nunuminaa tamanu na fadugeaa fei maumau hafelo'a. Laguna fifadugii ma si'ei ba lomi o'aa bigi'aa tamanu nunumiamu. ¹⁸Ma'uaa, nabaa o neneraa fei Spiriti, lomi ba ona oa haroo fei law.

¹⁹Ei bigi'aa fei maumau hafelo'a na arewa'uamai: fitatafipa'aia, ei abaa fafa'araia ma fafeloaa ana yoi; ²⁰losuinaa ei haidaa sifisifi ma fifinesi; bidibidii unu; lomi firawania; punepunea, fifi'ii unu, wawa'ai poai, fiharenii, hefaa gupu na fifalagii, ²¹nanamaia; hunu poapoai, hefaa gupuu fiharoharoipa'aia; ma ei maumau ale'ei. A aweinaa hamu'ou ale'ei una warefanaa hamu'ou mina ba hini i bigi'aa ei manumanu ei, lomi ba i tonaa fei haparaiaa mei Haidaa.

²²Ma'uaa, si'eni eni fuua fei Spiriti: hagua, ni'eni'ea, gutafarawania, fawiwi'aia, farawani a'a rama'a, ei maumau rawani, fei mau oafagugua, ²³madumuaa rama'a ma apitaia. A'a ei manumanu ei, lomi na pa'i law. ²⁴Ei rona oa a'a Christ Jesus, rona fatawaiiaa ei maumau hafelo'a fipuinaa ei nunumiaa unu. ²⁵Si'ei ba ona oafipui a'a fei Spiriti, onei tatalaifipui a'a fei Spiriti. ²⁶Onei'aa fa'upe'upei ba ona rawani ma fawesuaa iaa nemea ma fiba'iba'innaa hememea hamu'ou.

Bigifarawani a'a Minaa ei Rama'a

6 ¹Ena lofuu, nabaa nemea na pasipa'ai a'a ei hafelo'a, hamu'ou ena hamona oa a'a fei Spiriti, hamonei nofagigilao ma fa'ufalarainia, ma'uaa oma'aa hamu'ou uaa nabaa lomi, ana hamo'aa pasi.

²Harefipuinaa ei rarabaa hememea ma a'a fei, hamopowe fafa'uainaa fei law Christ. ³Hini i nara ba na pa'i harana, ma'uaa lomi harana, ina sifi'aa anaia. ⁴Hememea nei fanunuma'aiaa ei bigi'ana. Te, nene iwe fa'upe'upei ma lo'e ba i fihawawaginaa anaia a'a nemeadiai, ⁵uaa hememea nei harenaa awataa anaia.

^k 5:13 O, *bigi'aa ei nunumiaa unu*; vv. 16, 17, 19 ma 24 anaa.

⁶Hini i tonaa feroia a'a fei Bu'u Apuna, nei alaginaa minaa ei rawani'a manumanu a'a mei feroiana.

⁷Apuna atetea: lomi nemea ba i falalasipa'aa mei Haidaa. Hemea rama'a iwe hufu'aa tamanu na faroia. ⁸Mei i faro a'a ei nunumiaa fei maumau hafelo'a, a'a fei maumau fei,¹ i pa'aa arena; mei na faro a'a ei nunumiaa fei Spiriti, a'a fei Spiriti, i hufu'aa fei harena lomi i pedutoo. ⁹Onei'aa fatatarere a'a ei rawani'a manumanu uaa a'a fei pa'aa au, opowe hufu'aa ei fua naba a lomi ona fapedu ua bigi'a. ¹⁰Si'ei ba na pa'i au o'ou, onei bigifarawani a'a minaa ei rama'a, pa'aa a'a ei maroaa fei narafawe'ia.

Abaa Moro'aa Hudii Wawanei, ma'uaa Manufau Famamaraia

¹¹Ma'aiaa ei baa ne'ia a ne'inaa a'a hamu'ou wagii fei paniu!

¹²Ena ba ro'aa hofeaa hamu'ou rona nunumiaa ba hamonei moro'aa hudii wawanei hamu'ou. Fei pa'aa pa'afina sifei ba ro'aa farapa wagii fei haperaraia, fei i nofininamii fei hawafoloo Christ. ¹³Ei rona moro'aa hudii wawanei ro'ou, ana lomi ba rona neneraa fei law, ma'uaa rona nunumiaa ba hamonei moro'aa hudii wawanei hamu'ou ba ro'aa famamagugui ba hamu'ou i a'a ro'ou. ¹⁴Nunumiau ba a famamagugu a'a hepalo ua manumanu—fei hawafoloo mei Fasuu o'ou, Jesus Christ. A'a fei,^m feni ano na fatawa a'au ma yau a'a feni ano. ¹⁵Fei moro'aa hudii wawanei, o lomi, lomi hanuna; fei na pa'i hanuna sifei, fei manufau famamaraia. ¹⁶Fei gutafarawania ma faloloa'ia i dinaa a'a minaa ei rona neneraa feni warea feni ma ana i dinaa a'a ei Israel, ei rona oa a'a mei Haidaa.

¹⁷Ma fapopo'ii wareau, nemea nei'aa fahafeloau hamatee na pa'i dibaa loralora unuu uaa Jesus.

¹⁸Ena lofuu, fei rawani'aa mei Fasuu o'ou Jesus Christ, i oafipui a'a ei spiritii hamu'ou. Amen.

¹ 6:8 O, ei nunumiaa ununa, a'a e'ei nunumiaa ununa e'ei ^m 6:14 O, mei